

Prekenverkstedet

Den Norske
Israelsmisjon

<https://www.israelsmisjonen.no/pv>

11. søndag i treenighetstiden – 24. august 2025

Søndagens tekster: 1 Mos 21,9 – 13 / Rom 8,1 – 4. 14 – 18 / Johs 8,31 - 36

Gotta serve somebody ...

Hva betyr det å virkelig å være fri ? Og hva er det egentlig å være Abrahams barn ? Jesus rokker ved selve identiteten, og frelsesvissheten til jødene i søndagens tekst.

Hvem er slave og hvem er fri ?

Det hender jeg utfordrer konfirmantene på et eksperiment; å ikke bryte ett eneste av de 10 budene til neste konfirmanttime. Det prosjektet mislykkes alltid! Utfordringen understreker at vi i egen kraft ikke kommer fri synda, men er slave under den. Eksperimentet forteller også noe om arvesynda; det finnes en iboende negativ kraft i oss.

Jødene i søndagens tekst hevdet at de var født fri og at de aldri hadde vært slaver. Det måtte vel være en form for retorikk med brodd mot Jesus sin forkynnelse. Det var i alle fall ikke sant rent politisk, for de var under romersk herredømme nå, og de hadde vært under fremmed styre i store deler av tiden etter fangenskapet i Babylon, over 500 år før denne samtalen fant sted.

Men her gjelder det mer enn at «din tanke er fri», som Alf Cranner en gang sang. Det handler om å være virkelig fri, som Jesus sier. At både kropp, sjel og ånd tilhører Gud vår Far, og at vi kan kalle oss hans barn. I motsetning til slaven.

Romerbrevsteksten utdyper hva denne friheten innebærer. Et brudd på Loven får følger, en eller annen form for straffereaksjon. Det ser vi i de skriftlærdes reaksjon, enten at et lovbrudd hadde funnet sted, som kvinna som ble grepet i utroskap. Hun skulle steines til døde. Eller at de stilte Jesus noen hypotetiske spørsmål rundt Loven, for å se hvordan han ville forholde seg til den, og hvilken dom han ville felle.

Men for dem som er fri finnes det ingen fordømmelse og straff. Kristus har satt oss fri fra Loven. Loven har dømt, men rammet en annen. Den rammet Kristus, og ikke oss. Med andre ord; «Får Sønnen frigjort dere, da blir dere virkelig fri.»

«Som barn i ditt hus...»

Hvem har rett til å bli i Fars hus, og hvem er slaven som må ut? Den videre dialogen i Johs 8 etter søndagens tekst avslører med hvilken autoritet Jesus taler. Han sier seg å være over Abraham. Da koker det over for jødene og de vil steine ham. Den reaksjonen forteller noe om at det rokket ved «frelsevissheten». De anså seg som Abrahams barn, og Guds barn, i kraft av en stamtavle, omskjærelsen og vissheten om at Loven var gitt til jødefolket. Jesus derimot viser til at Gud kunne «...reise opp barn for Abraham av disse steinene.» (Matt 3,9)

Så hvem blir værende i huset ? Jo, som Paulus sier oss denne dagen er alle Guds barn som drives av Guds Ånd (Rom 8,14). Med andre ord, de som er født av vann og ånd. Født av Guds vilje, ikke av menneskers vilje. Det er kun mennesker som Jesus setter fri, som er Guds barn og som ikke er slaver. Det inkluderer hedninger så vel som jøder. De virkelige Abrahams barn er ikke først av alt de som er i kjødelig slekt med Abraham, Isak og Jakob, men de som er omskåret i hjertet (Rom 2,29) og døpt i Faderens, Sønnens og Den hellige Ånds navn. Det kunne forståelig nok forvirre en jøde som så seg som del av et folk utvalgt gjennom Guds løfter til Abraham. Og som ikke ser at utvelgelsen i Kristus oppfyller løftene gitt til Abraham. Peter taler om en utvalgt slekt, et kongelig presteskap (1 Pet 2,9).

Teksten i Første Petersbrev maner også oss hedningkristne til ikke å havne i den samme stolthet og hovmod som jødene i søndagens tekst. Men minner oss på; Dere som før ikke var et folk, er nå Guds folk (1 Pet 2,10). Med andre ord jødene er ikke blitt *erstattet* av oss hedningkristne. Men vi er tatt opp i Guds folk gjennom Guds løfter til Abraham, oppfylt i Kristus.

Rom 8 forteller oss videre at det er mer å hente på å være barn i Guds hus. Slaven blir der ikke for alltid. Han kastes ut. Han har ingen rettigheter, ingen kontrakt som binder han til huset og godset, og gir ingen rett til goder der i fra. Teksten fra Første Mosebok illustrerer dette for oss gjennom de to barna til Abraham. Der den ene sønnen, Ismael, ble drevet ut med slavekvinnen Hagar. Mens Isak var sønnen som skulle bli værende i huset. Som sønn og barn tilhører vi huset og er frie, og i tillegg er vi arvinger. Og hvilke løfter og herligheter som ligger i det, gjenstår det for oss å se og erfare dybdene i.

Jan Løkkeborg

Sokneprest i Skodje kyrkjelyd

jan.lokkeborg@kyrkja.alesund.no